

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-336 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-03/95-34
Karar Tarihi : 26.01.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : E.Ebru ÖZTÜRK, Gözde KARABEL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Göktürk Bilgi Teknolojileri ve Bilişim Analizi Denetim Yatırım Danış. Ltd. Şti.
İnönü Mah. Çayır Sok. No: 83 D:6 Harbiye Şişli/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - İfonet Bilgi Teknolojileri Ticaret A.Ş.
Gazeteciler Mah. Hikaye Sok. No:7/7 Esentepe
34394 Şişli/İstanbul
- Itwayvad Yazılım ve Donanım Dağıtım Ticaret Ltd. Şti.
Eski Üsküdar Yolu No:8/18 Bodur İş Merkezi İçerenköy
34752 İstanbul
- Komtera Bilişim Teknolojileri Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
Bayar Cad. Rıza Çemberci İş Merkezi Kat:2 No:72/6
Kozyatağı 34742 Kadıköy/İstanbul
- Lidyum Bilişim Teknolojileri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Atatürk Mah. Ekincioğlu Sok. No:12 Ataşehir 34758 İstanbul

E. DOSYA KONUSU: İfonet Bilgi Teknolojileri Ticaret A.Ş. ve Itwayvad Yazılım ve Donanım Dağıtım Ticaret Ltd. Şti.'nin anlaşmak suretiyle başvuru sahibini dışlayıcı davranışlarda buldukları ve Komtera Bilişim Teknolojileri Sanayi Ticaret Ltd. Şti. ve Lidyum Bilişim Teknolojileri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'nin aynı kişi tarafından yönetildiği, Komtera Bilişim Teknolojileri Sanayi Ticaret Ltd. Şti.'nin kendilerine fiyat teklifi vermediği iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle;

- Göktürk Bilgi Teknolojileri ve Bilişim Analizi Denetim Yatırım Danış. Ltd. Şti. (Göktürk Bilişim) olarak bir müşterileri için projelendirme yaptıkları ve bilgi güvenliğini sağlayan "data lost prevention" (DLP) ürünlerini temin etmek için Websense ve Cyberoam markaları arasında seçim yapılmasına karar verdikleri,
- Websense markasının Türkiye'deki dağıtıcıları olan İfonet Bilgi Teknolojileri Ticaret A.Ş. (İfonet) ve Itwayvad Yazılım ve Donanım Dağıtım Ticaret Ltd. Şti. (Itwayvad) ile son fiyat teklifinin verilmesi için görüşmeler yapıldığı,

- İnfonet ve Itwayvad'ın aralarında anlaşarak Göktürk Bilişim'e fiyat vermediği ve Göktürk Bilişim'in devre dışı kalmasını sağlayarak, müşteri şirket ile kendilerinin sözleşme imzaladığı ve bu nedenle Göktürk Bilişim'in büyük zarara uğradığı,
- Diğer DLP markası Cyberoam'un Türkiye'de yetkili iki dağıtıcısı olan Komtera Bilişim Teknolojileri Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (Komtera) ve Lidyum Bilişim Teknolojileri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (Lidyum)'ye fiyat teklifi için başvurulduğu,
- 50 - Söz konusu yetkili dağıtıcılardan sadece Lidyum tarafından fiyat teklifi verildiği,
- Lidyum ile Komtera'nın aynı kişi tarafından yönetildiği ve ortaklıkların da aynı olduğunun öğrenildiği,
- Yukarıda anılan şartlarda piyasada rekabet edebilmenin mümkün olmadığı iddia edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 25.07.2011 tarih ve 5386 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 24.08.2011 tarih ve 2011-2-336/İİ-11-414.MA sayılı İlk İnceleme Raporu 14.9.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 11-47/1176-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

- 60 İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 19.01.2012 tarih ve 2011-2-336/ÖA-12-189.EÖ sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; anılan şirketler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Önaraştırma Yapılan Teşebbüsler

İnfonet ve Itwayvad şirketleri; bilgi teknolojileri sektöründe ihtiyaç duyulan kurumsal ağ güvenliği, bilgi güvenliği ve sistem entegrasyonu ile ilgili proje ve danışmanlık hizmetlerini vermekte, bu konularda çeşitli markaların dağıtıcılığını yapmakta ve ayrıca temsilciliğini yaptıkları ürünlere yönelik eğitim programları düzenlemektedirler.

- 70 Komtera, bilişim güvenliği alanında McAfee, Vasco, Cyberoam, LogLogic, Applicure, M86 markalarına ait yazılım ve donanım ürünlerinin Türkiye distribütörüdür. Şirket ayrıca sistem güvenliği, ağ güvenliği ve veri güvenliği, kimlik yönetimi, log toplama ve saklama çözümleri alanlarında faaliyet göstermekte ve buna ilişkin eğitimleri vermektedir.

- 80 Lidyum, bilişim güvenliği konusunda yazılım ve donanım ürünlerinin Türkiye distribütörlüğünü yapmaktadır. Özellikle antivirüs, firewall (güvenlik duvarı), antispam, antispymware (casus yazılım engelleme), IPS/IDP (saldırı tespit ve engelleme), UTM (birleşik tehdit yönetimi), içerik filtreleme, URL filtreleme gibi ürünlerin dağıtımını yapan Lidyum'un DLP yazılımı alanında faaliyeti bulunmamaktadır. Lidyum da dağıtımını yaptığı tüm ürün ve çözümlerle ilgili olarak eğitim programları düzenlemektedir.

I.2. İlgili Pazar

DLP, kritik bilgilerinin kurum dışına çıkmasını engellemek için sunulan teknolojilerin genel adıdır. Dünyada birçok üretici, farklı yaklaşımlarla bu soruna çözüm olacak teknolojiler sunmaktadır. DLP, veri sızdırmayı önlemek, elektronik belgeler üzerinde kimlik denetimi yapılmasını sağlamak amacıyla geliştirilmiş bir teknoloji olup, bilgi güvenliği konusunda gelişmekte olan bir alandır. Bilgi güvenliği, bilgilerin izinsiz erişim ve kullanımdan, ifşa edilmesinden, yok edilmesinden, değiştirilmesinden veya hasar verilmesinden koruma işlemidir.

90 DLP ile verinin saklandığı ortamlarda (dosya sunucusu gibi), iletildiği ortamlarda (e-mail, instant messenger, ftp gibi) ve kullanıldığı ortamlarda (kullanıcı bilgisayarları, USB flash bellekler gibi) saptanması, izlenmesi ve verinin korunması sağlanır.

DLP yazılımları pazarı gelişmekte olan bir pazardır. Özellikle bankalar, finans kuruluşları, tapu müdürlükleri, AR-GE ve taahhüt işleri yapanlar DLP ürünlerinin başta gelen müşterileridir. Dünya çapında faaliyet gösteren DLP yazılımı üreticileri, aynı zamanda bilgi güvenliği konusunda güvenlik duvarı, içerik filtreleme, anti virüs programları gibi uygulamaları geliştiren şirketlerdir. Söz konusu şirketlerden başlıcaları Checkpoint, Websense, Symantec, McAfee, RSA, Cyberoam, Cisco, Fortinet, Trend Micro'dur.

100 Bu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "DLP yazılımları" pazarı, ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

I.3. Değerlendirme

Söz konusu başvuruda esas olarak iki iddiaya yer verilmektedir:

- Websense distribütörlerinin aralarında anlaşarak Göktürk Bilişim'e fiyat vermekten kaçındıkları ve Göktürk Bilişim'in devre dışı kalmasını sağlayarak Ağaoğlu Şirketler Grubu'yla kendilerinin sözleşme imzaladıkları,
- Cyberoam'ın Türkiye'de yetkili iki dağıtıcısı olan Komtera ve Lidyum'a fiyat teklifi için başvurulduğu ve yöneticileri ile ortakları aynı olan bu iki şirketten sadece Lidyum tarafından fiyat teklifi verildiği.

110 Dosya mevcudu bilgilere göre, Websense'in Itwayvad ve İfonet olmak üzere Türkiye'de iki distribütörü ve bunlara bağlı farklı seviyelerde bayileri bulunmaktadır. Bayiler "platinum", "gold", "silver" ve "associate" (ikincil/program dışı) seviyeleri üzerinden Websense ürünlerini pazara sunmaktadır. Bayilere ürünlerin satışı ile ilgili olarak özel veya münhasır bölge tahsis edilmemektedir. Bayilerin seviyeleri, iş yoğunluklarına, satış ve teknik personel sertifikasyon ve yeterliliklerine göre Websense tarafından belirlenmektedir. Bunlar dışında kalan ve müşterilerine Websense ürünü satmak isteyen teşebbüsler "associate" olarak sınıflandırılmakta olup, ürünleri distribütörlerden temin edebilmektedirler.

120 Bayilere uygulanacak indirim oranları Websense tarafından belirlenmekte, bayiler distribütörden fiyat talebinde bulduklarında, fiyat teklifleri bayilik seviyelerine ve projenin Websense tarafından onaylanıp onaylanmamasına göre son kullanıcı fiyatları üzerinden indirimlerle verilmektedir. Distribütörler doğrudan satış yapmamakta, tüm satışlar bayiler üzerinden gerçekleştirilmekte, bayiler ile distribütörler arasında sözleşme bulunmamaktadır.

Websense'in Türkiye DLP yazılımları pazarında payı yaklaşık %(.)'dir. Pazardaki diğer oyuncular olan McAfee, Symantec, Trend Micro, Check Point'in Türkiye pazar paylarına ilişkin kesin bir veri bulunmamakla birlikte, yapılan bir sektör araştırma raporuna göre Symantec ve McAfee'nin pazar payları global düzeyde Websense'den daha yüksektir.

130 Ağaoğlu Şirketler Grubu projesi için 05.07.2011 tarihinde Göktürk Bilişim Itwayvad'den fiyat teklifi istemiş olup, Websense genel fiyat uygulama prosedürlerine uygun ve "associate bayii" olarak 06.07.2011 tarihinde anılan şirkete fiyat teklifi iletilmiştir. Ancak, söz konusu proje kapsamındaki ürün satışı, İfonet'in "gold" seviye bayisi olan Netsmart Bilişim Sistemleri ve Danışmanlık San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından gerçekleştirilmiştir.

140 Websense tarafından bayilerin seviyelerine göre doğrudan belirlenen indirim oranları çerçevesinde “gold” düzeyinde bir bayi olan ve Ağaoğlu Şirketler Grubu’na satışı gerçekleştiren bayinin, “associate” olan Göktürk Bilişim’e kıyasla daha avantajlı özel bir fiyat teklifi aldığı anlaşılmaktadır. Nitekim 08.07.2011 tarihinde Websense yetkilisi tarafından Göktürk Bilişim yetkilisine gönderilen e-postada; “... Websense ürünlerinin indirim oranları, kanal partnerlerinin partner statülerine göre değişmekte olup bu gerek Türkiye, gerek AB ve gerekse ABD’deki tekel ve rekabeti koruma kanunlarına uygundur. ... Websense şirketi çözüm ailesinin içindeki ürünlerini Türkiye’deki iki farklı distribütörü üzerinden associate, silver, gold ve platinum partnerları üzerinden satmaktadır. Kanal portalımızdan yaptığım araştırmada şirketiniz adına herhangi bir kayda rastlayamadım. Daha önce Websense partnerliği için müracaatta buldunuz mu acaba?” ifadesi yer almaktadır.

150 Websense yetkilisi tarafından Göktürk Bilişim yetkilisine 13.07.2011 tarihinde gönderilen e-postada ise; “Ağaoğlu şirketler grubu bizim değer vermiş olduğumuz, bizim nezdimizde her zaman özel fiyatları olan bir müşterimizdir. Her zaman her tür desteği sağlama konusunda elimizden gelen gayreti göstermeye çalışacağız. Bununla birlikte telefonla yaptığımız görüşmede ve göndermiş olduğunuz e-maillerdeki yaklaşımınız maalesef global olarak ödül almış kanal yapımız ve yaklaşımımıza uygun değil. Üzülerek bu projede sizinle çalışmayacağımızı ifade etmek istiyorum...” açıklaması bulunmaktadır.

160 Başvuru dilekçesinde, Göktürk Bilişim’in devre dışı bırakılarak, Ağaoğlu Şirketler Grubu’yla distribütörlerin sözleşme imzaladıkları iddia edilmektedir. Esas itibarıyla, distribütörlerin son kullanıcılara doğrudan satış yapması söz konusu olmadığından İnfonet ya da Itwayvad ile Ağaoğlu arasında imzalanmış bir sözleşme bulunmamaktadır. Ürün satışı ise İnfonet’in bayisi üzerinden gerçekleşmiştir. Dolayısıyla, bu husus distribütörler arası bir anlaşmadan değil, Websense’in bayilik yapısındaki seviyelendirilmeden kaynaklanmaktadır.

170 Başvuru dilekçesinde yer verilen, Lidyum ile Komtera’nın aynı kişi tarafından yönetildiği, ortaklık yapılarının aynı olduğu ve bir markayı Türkiye’de temsil eden iki dağıtıcı şirketin aynı kişi tarafından yönetilmemesi gerektiği iddiası ise, ancak anılan teşebbüslerin hakim durumda olması ve “mal vermeyi reddetme” eyleminin kriterlerinin de gerçekleşmiş olması durumunda bir ihlal olarak değerlendirilebilecektir. Dosya mevcudu belgelerde, Lidyum’un Göktürk Bilişim’e 06.07.2011 tarihinde fiyat teklifi verdiği görülmektedir. Konuya ilişkin olarak Lidyum yetkilisi; “firmanın talebinin öncelikle Cyberoam EPDP (end point data protection) ürünü olduğu düşünülerek fiyat teklifi verildiği, ancak daha sonraki görüşmelerde talebin DLP çözümü olduğunun anlaşıldığı, DLP çözümü olarak sundukları bir ürünün mevcut olmadığı”, ayrıca “anılan firmanın e-posta’larındaki nahoş üslup nedeniyle müşterilerinden şikayet aldıkları ve kendilerine ürün satışı yapmayı tercih etmeyecekleri” açıklamasında bulunmuştur. Bu çerçevede, Cyberoam’un Türkiye pazar payının %(.....)’nin altında olduğu bilgisi de dikkate alınarak, “mal vermeyi reddetme” eyleminin koşullarının gerçekleşmediği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddiaya yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.